

יהדות באהבה

נכון לעכשיו

צו השעה - עין טובה

"כל מי שיש בידו שלושה דברים הללו מתלמידיו של אברהם אבינו, ושלושה דברים אחרים מתלמידיו של בלעם הרשע. עין טובה ורוח נמוכה ונפש שפלה מתלמידיו של אברהם אבינו. עין רעה ורוח גבוה ונפש רחבה מתלמידיו של בלעם הרשע" (אבות ה'ט). מסימני ההיכר של היהודים הוא העין הטובה והרחמנות על הבריות, כדברי חז"ל: "כל המרחם על הבריות בידוע שהוא מזרעו של אברהם אבינו" (ביצה לב ב).

אברהם, כל כולו חסד. מכניס אורחים, מאמץ יתומים, מלמד זכות על כולם, אפילו על אנשי סדום הרשעים. העין הטובה שלו באה מתוך האהבה הגדולה לשי"ת, מי שאוהב את הבורא כידוע אוהב את בריותיו. הפוך ממנו הוא בלעם הרשע, יש לו עין רעה.

אברהם אבינו כולו ברכה ככתוב "והיה ברכה... ונברכו בכך כל משפחות האדמה" (בראשית), ובלעם הרשע כולו קללה. בלעם הרשע ידע את הרגע שבו הקב"ה זועם וניצל זאת לרעה לקלל את בריותיו של הבורא. בלעם הפך רגע של כעס למציאות שכולה כעס. בעוד שאברהם אבינו, הכיר בטוב ד' שבאמת "חסד א-ל כל היום" (תהילים נד ג) ו"עולם חסד יבנה" (שם פט ג) והלך בדרכי השי"ת שנאמר עליו "טוב ד' לכל ורחמיו על כל מעשיו".

נכון לעכשיו, אשרינו מה טוב חלקנו שאנו מצאצאי של אברהם אבינו. העין הטובה של אברהם היא נחלתנו היא נשמתנו. הקב"ה הביא אותנו אל ארץ ישראל. הארץ שנאמר עליה "הארץ הטובה" הארץ שהטובה וחסדי השי"ת מתגלים בה על ידי עם ישראל הקם לתחיה אחרי אלפיים שנות חשכה בגלות. ואם יש רגע של הסתר פנים, של כעס וזעם בימינו, אל לנו להנציח את הרגע ח"ו, כשם שעשה זאת בלעם הרשע. אדרבה יש להרבות באמונה, להרבות באהבה, להרבות בסבלנות, ותוך כדי כך נזכה יותר ויותר לראות באור חדש על ציון, ובהתקיימות הבטחתו של הקב"ה לאברהם אבינו "והיה ברכה ונברכו בכך כל משפחות האדמה".

בציפייה לישועה השלמה

לר הכנן ב"א

/// מהנעשה במכון מאיר מחזקים את לוד

- ← כמאה תלמידי מכון מאיר על רבניו יתארחו בשבת בלק בעיר לוד במטרה לחזק את התושבים ולהתחזק
- ← עם סיום שנת הלימודים, מכון אורה התארח ביישוב אביתר ביום רביעי השבוע י"ג בתמוז, ליום עיון בתורת ארץ ישראל באהבה

הננו משתתפים באבלם הכבד של משפחת פייצ'ר על פטירתו של ראש המשפחה

הרב שי יעקב פייצ'ר ז"ל

שלמד במכון מאיר, ששימש את גדולי תלמידי החכמים ולימד תינוקות של בית רבן במסירות ובאהבה. נפטר מתוך ייסורים גדולים. בנחמת ציון וירושלים תנוחמו דב ביגון ובית מכון מאיר

2 לכה קבה לי את העם הזה
הרב און טרבלסי

קנאות מתוך תורה
הרב דוד לנדא

3 צניעות – טבע וחיים
הרב יורם אליהו
לא תלך עמָהֶם.
הרב זיו רוה

4 מה אכפת לך?
הרב ליאור לביא
שלושה רגלים
הרב חגי לונדין

5 הסוד של בית הלל
נתן קוטלר

6 התאמה של הטון והסגנון בנישואין
אסתר אברהמי

8 עם המבט קדימה
הרב שלמה אבינר

כולל רמת שלמה

(מיסודה של ישיבת מרכז הרב)

קולט אברכים!

- לימוד מסכתות מתחילה ועד סוף בעיון ולהלכה
- הסעות מקרית משה ומהכניסה לעיר
- קצב מזרחי (כ-3 דפים בשבוע)
- מלגה מכובדת
- חבורות ודפי מקורות
- שיעור הלכה מעמיק שבועי
- שיעור יומי (קצר) בכתבי הרב זצ"ל
- לימוד אחה"צ בנושאי רבנות עיר
- המסכת הנלמדת בשנה הבאה בע"ה: כתובות

לפרטים 054-8421529

לתרומות 02-6461328, באתר meirtv.com (מאובטח), בבנק הדואר ח-נ-3 16179-4 או בבנק המזרחי בנק 20 סניף 539 חשבון 128018

לפרסומים בעלון ובאתר: 026461302 - ההכנסות קודש למכון מאיר | תוכן המודעות באחריות המפרסם בלבד
המז"ל: מכון מאיר טל' 02-6511906 02-6514820 02-6514820 מקור ראשון הפצה: מקור ראשון | העלון מופץ ב-50,000 עותקים

הדלקת נרות	מוצאי שבת
י-י 19:11	י-י 20:31
ת"א 19:29	ת"א 20:34
חיפה 19:24	חיפה 20:35

לכה קבה לי את העם הזה

תוכן אמיתי, אין כוח להתמודד עם התאוות, והאדם ילך וישתעבד ליצריו. הרב קוק זצ"ל¹ כותב שחיים ריקניים יכולים להביא לשכחת הצורה האנושית: "כשהסגנון הזה עולה מכל ההוראה של החיים, אין אנו יכולים לשער עד כמה רוח הכלל עלול הוא להיות שוקע ויורה, והשקיעה היא עמוקה עד אין חקר. ויורדת עד שכחת הצורה האנושית". וזה אכן התגלם בחטא פעור. עבודתו של פעור בזויה ושפלה, היא מוציאה לפועל את הצד הבהמי הנמוך והשפל ביותר של האדם. זמרי בן סלוא נכנס עם כזבי לקובה מלאת החלל והריק, וכשהריק הוא מרכז הנפש, החיים יכולים לרדת למחוזות השפלים ביותר. ושם נצחנו של פנחס התבטא בדקירתו ופגיעתו במקום החלול והריק.

ברוך ה' זכינו שבימינו ארץ ישראל מלאה שפע גשמי וחומרי, ובכל טוב בכל צדדי החיים. אך הפורענות של אז מסוגלת לפגוע גם היום, אם משאירים את כל הטוב והשפע החומרי כעטיפה ריקה מתוכן רוחני בעל משמעות. עלינו למלא את הכלים הגשמיים המבורכים ומלאים כל טוב בשפע של תוכן של אמונה ותורה גדולה.

1. הכתב והקבלה
2. תורת משה כביא
3. כביא
4. כהב
5. איסורי ביאה, כב
6. אדר היקר עמוד כא

הפורעניות. ופורעניות זה ע"י זנות דקבת בנות מואב ה' בלק רואה בלשון קבה". את הפגיעה שמתבטאת במילה "קבה" מבאר הרש"ר הירש:² "השורש הוא כנראה נקב. כדרך שנקב פירושו לעשות חור, כך קבה פירושו להוציא תוכו של דבר ולעשותו חלול". לכן אוהל נקרא קובה על שם החלל שממלא אותו, וכן משורש קבה מתקבלת גם הקיבה שהיא "האצטמוקא-חלל הבטן". לפי זה מסביר הרש"ר הירש את תוכן הארס שגנוז בקללת הקבה: "להטיח באדם דברים עד שהוא נעשה חלול לגמרי, ריק מכל תוכן". זו הסכנה שראה בלק שמוכנה לפגוע בעם ישראל. **בכניסה לארץ ישראל הסכנה בפורענות של קבה שמרוקנת את התוכן הפנימי מתגברת.** בארץ ישראל החיים אמורים להיבנות בצורה חומרית רחבה ואיתנה, ישובים, ערים, שדות ובניינים. דווקא משום שהעולם החומרי כל כך מפותח ועוצמתי יש סכנה שרואים אותו כחזות הכול ומרוקנים את תוכנו הפנימי. הרחבת הכלים הגשמיים נועדה לאפשר לנשמה לפכות בקרבם ולהעצימם. **אך אם הכלים ריקים מתוכן אמיתי, כל ההצלחה הגשמית אינה בעלת ערך גדול. היא נשארת קובה חלולה.**

הנצי"ב³ מסביר שכל עוד היו ישראל דבקים בתורה, לא השפיעה עליהם העבודה הזרה של פעור. "אבל כיון שהסיוח דעתם מעסק התורה, הגיעו על פי תאוה לעבודת פעור". וכדברי הרמב"ם: "שאינו מחשבת עריות מתגברת אלא בלב פנוי מן החכמה".⁴ **חיים מלאי תוכן פנימי, הם חיים שהאדם מלא בהם בעשייה חיובית וברצון לקדם את הטוב.** ומלאות זו בעצמה עוזרת להתמודד עם היצרים וכוחות החומר. אך כאשר יש חלל, והחיים חסרי

פעמיים שולח בלק שליחים לבלעם. בפעם הראשונה ה' מונע ממנו ללכת, "לא תלך עמהם לא תאור את העם כי ברוך הוא". אך בפעם השניה ה' נותן לו רשות ללכת אתם "אם לקרוא לך באו האנשים קום לך אתם ואך את הדבר אשר אדבר אליך אתו תעשה". **המפרשים התקשו בכך שחלילה לומר שהשתנתה דעת עליו, אם כן מה השתנה בשליחות השנייה שה' איפשר לבלעם ללכת עם שליחי בלק?** יש שהסבירו⁵ שה' אסר לו ללכת "עמהם" אך התיר לו ללכת "אתם". "עמהם" פירושו שיתחבר עמם לפי כוונתם למלא בקשתם לקלל את העם. אך הליכה "אתם" פירושה להצטרף אליהם להליכה בלבד כמו לטיול או לכבוד. לזה הרשה לו ה' ללכת, אך לא להשתתף במחשבתם לקלל. אולם החתם סופר⁶ נועץ את ההבדל בסוג הקללה שביקש בלק מבלעם. בשליחות הראשונה אמר בלק "ועתה לכה נא ארה לי את העם הזה". ואילו בשליחות השניה שינה בלק את בקשתו ודרש "ולכה נא קבה לי את העם הזה". **פורענות שנובעת מהשורש "קבה" הייתה מוכנה לפגוע בישראל באותו זמן. ולכן כאשר דרש בלק בלשון זו הניח ה' לבלעם ללכת.** החת"ס חורז את תחילת הפרשה בסופה, ומביא ראיה לכך שהיה זמנה של פורענות מלשון קבה לפעול ממה שהתרחש בסוף הפרשה, שם שורש 'קבה' מרכזי מאוד. החטא של זמרי נעשה ב"קובה" (אוהל), והפגיעה של פנחס בכזבי היתה ב"קיתתה". "בלק ביקש לקללם בלשון קבה המוכן להם לפורעניות ובאמת היה זה מעשה דזמרי שזנו עם בנות מואב שמכונה בשם קבתה במקרא, ועל ידי שנטל פנחס את הרמח וידקור אותם אל הקבה והאשה אל קבתה, אז נעצר המגפה ונסתלק

ממשנת הרצי"ה

הרב דוד לנדא

רק כשהקנאות מופיעה מתוך שכל של תורה, אז יש לה ערך.

ככל שאנו מרכיבים בשקידת התורה ובאהבתה, באור תורה וקדושת תורה, ככל שנרבה ב"גדיל תורה ויאדיר", יותר נזכה להפיץ אור בצורה צודקת נכונה ואמיתית, מתוך העדה, מתוך תורה, אל כל מלוא רוחב ארצנו ומתוך כך על כל כלל ישראל כולו. ונזכה להחזרת השכינה לציון בשלמותה, ולגילוי אור חדש על ציון שכולנו נזכה לו⁸.

1. רמב"ם הלכות דעות פרק ב' הלכה ג'.
2. פסחים דף ס"ו ע"ב.
3. תענית פרק א' משנה ד'.
4. ברכות דף ט' ע"ב.
5. סנהדרין פרק א' משנה ו'.
6. סנהדרין דף פ"ב ע"א.
7. ישעיהו ו' ז'.
8. ע"פ שיחות הרצי"ה במדבר עמ' 305, 315. וראה עוד שיחות הרצי"ה בראשית עמ' 241-3, שמות עמ' 213-7.

קנאות מתוך תורה

"וירא פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן ויקם מתוך העדה ויקח רומח בידו". חובה היתה לעצור באופן רדיקלי ומהיר את המגיפה, ומכאן הקנאות של פינחס. יחד עם זה, מסוכנת היא מאוד הכניסה לעולם של כעס: "כל הכועס כאילו עובד עבודה זרה"¹. "כל אדם שכועס, אם חכם הוא, חכמתו מסתלקת ממנו. אם נביא הוא, נבואתו מסתלקת ממנו"². והגמרא שם מוכיחה זאת ממש רבינו שנעלמה ממנו הלכה מפני שכעס. בשעת כעס, דעתו של אדם מסתלקת. על כן לא כל אחד רשאי "ליטול את

השם" של קנאות, אלא רק יחידים. במסכת תענית מופיע הביטוי "יחידים"³, ובמקומות אחרים הביטוי "ותיקין"⁴, המציין מדרגה מיוחדת של מצב רוחני גבוה. עם הארץ לא יכול להיות קנאי.

על כן נאמר "ויקם מתוך העדה", מה פירוש "מתוך העדה"? מתוך תורה, כמו שאומרים

בסיסי הקדושה והן בסיסי החוסן, הגבורה והחיל, **"כמו שהקדושה ויסודותיה - הדבקות והאמונה - הן מקורות הגבורה והחיל, כן הצניעות והטהרה המכשירות לה והשייכות לה..."** (לצניעות ולטהרה בישראל).

היה רבנו חזון ומעורר את הצורך האמיתי לצניעות הלבוש, שזהו הטבע היהודי הבריא. הצניעות שייכת לטבעם של ישראל, ההפך מתרבות הגויים. **"גילוי בשר האישה הוא היפך הגמור לטבעם של ישראל, זוהי השפעה מן הגויים, אמיתות מציאותם של ישראל היא טהרה וצניעות - קדושה"**.

בתקופה זו שבה אנו עדים לחולשה ביסודות אלו במרחב הציבורי, נקראים אנו להיות נושאי הדגל לחזק את הטהרה והצניעות בתוכנו, בין בקשר הנכון, המכבד והצנוע בין המינים, ובין ביחס ללבוש, שהלכות ברורות וקבועות בדיני לבוש נהפכו ל'חומרות' שלא כולן חייבות בהן, **בנפשנו הדבר וטהרתם וקדושתם של ישראל בכך היא תלויה**.

(*) שם המאמר והמקורות נלקחו מספר בשם זה שערכו שתי נשים יחסין. נ.לוצקי בו לקטו דברים מכתבי הרצ"ה בנושא הצניעות, הרב דב ליאור שליט"א כתב בהסכמתו לספר, "שיש בכוחו לדומם את הדור למרום הפסגה בכל הקשור בגדרי הצניעות והטהרה בעמנו".

הרוחני והחומרי. הרב מביא דוגמא לכך, שמדת האהבה והידידות הייתה ראויה להיות שווה בין המינים, כי אין התורה מתייחסת חלילה בזלזול ופחיתות אל האישה, (על אשתו של אדם אמרו חז"ל, "אוהבה כגופו ומכבדה יותר מגופו"). וכל הזהירות בקשר קרוב מידי נובע **"מפני יקרת ערך הצניעות..."** והיא גורמת לדחות את מידת הדרך ארץ הפשוטה, עד שלא לדרוש בשלום אישה. האדם הצנוע, אומר הרב, **"מכיר (מבין) כי לא מפני שנאת המין (השני) הוא מתרחק ועושה גדרים כי-אם מפני התכלית הכללית היפה"**. מי שהאמת נר לרגלו יודע את דרכי היצר ותחבולותיו ויודע לשמור עצמו בעשיית גדרים נכונים ששומרים את משמרת הצניעות וממילא בונים את בית ישראל.

תחום נוסף של הצניעות הוא צניעות הלבוש. רבנו הרצ"ה דיבר רבות בנושא זה, **"הצניעות המתגלית גם מדמותו החיצונית של גוף האדם וגם בתלבושת בגדיו, המקושרת עם הטהרה, הרי היא כמוה שייכת לתכונת אופיים של ישראל"**. הצניעות והטהרה במובנן המוקטן, אומר הרצ"ה, נראות כמצמצמות את המציאות, כולאות את האדם ואת חירותו, אבל במובן השלם והעמוק שלהן הן

שלוש פעמים מנסה בלעם לקלל את עם ישראל, וה' הופך לו את הקללה לברכה. ה' לא כועס באותם ימים, 'לא רואה עמל בישראל' ולא מביט על חטאתם, וישראל יוצאים עם ברכות נפלאות 'כי מראש צורים אראנו', 'מה טובו אוהליך יעקב, וכו'. אבל בלעם נותן עצה לבלק להכשיל את ישראל עם בנות מואב, הוא אומר לו, "אלוהיהם של אלו שונא זימה", שונא פריצות. בלעם מצליח במזימתו ונופלים 24 אלף מישראל.

אומר הרב קוק זצ"ל, **"הצניעות... מחזקת את יסוד העולם נגד הפרעות שיכולה הפריצות... לחולל במצב המוסרי הכללי והפרטי"**. צניעות היא יסוד העולם של הכלל ושל הפרט. תחומים רבים לה צניעות, יש צניעות באורחות החיים של האדם, שאינו מבזבז לשווא כספו, יש צניעות בדיבור ובהילוכו של האדם, אבל מעל לכל חשובה הצניעות בקשר שבין המינים, איש ואישה. כך כותב הרב קוק (מידות הראי"ה, צניעות): **"מדת הצניעות גורמת טובות רבות בעולם, ומתוך כך היא זוכה לדחות מפניה דברים שהיו טובים מצד עצמם..."** והסיבה לכך כי **"יצר האדם וכוחו החלש יגרמו לפרוץ במידת הצניעות, שהיא קיומו של העולם"**.

חוסן נפשי

הרב זיו רזה

לכישלון. אין הוא יכול לגבור על קדושת האומה הישראלית שאפילו מוסר טבעי של גוי ישר אין בו. מלאך ה' צבאות עומד לשטן בדרכו של בלעם. החוק האלוהי המוסרי של המציאות, עומד כולו ומתנגד לדרך בה הוא הולך, ולכן דרכו לא תצלח¹.

אדם רוחני מבקש משמעות פנימית בכל העובר עליו. לא תמיד אנחנו מבינים את פשר ההשגחה, ויש גם סיכוי שנבין מסר לא נכון, אך **אצל בלעם יש התעלמות שיש בה גסות הרוח ואטימות**. הקב"ה מכון את האדם בדרכו בחיים, אנו רואים שאפילו למכשף מושחת כבלעם שם ה' תמרורי אזהרה בדרך. אך הכסף מעורר אותה, וחבריו הגאווה והכבוד. **"כָּל מִי שֵׁשׁ בְּיָדוֹ שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים הֵלֵל... עֵין רָעָה, וְרוּחַ גְּבוּהָה, וְנֶפֶשׁ רָחֲבָה, מִתְלַמְּדִי שֶׁל בְּלָעַם הָרָשָׁע"**². בלעם יונק מצינור של טומאה ומנסה בעינו הרעה לפגוע באומה הישראלית, אך רצון ה' שהקודש יצא את הכל, אפילו שהדרך ארוכה. קללות בלעם יהפכו לברכה לעם ישראל, וזדון ליבו יתהפך נגדו. **"הֵן עַם כְּלָבִיא יָקִים וְכֹאֲרֵי יִתְנַשְּׂאוּ"**³, אור ה' יופיע במציאות וכל הרשעה כולה כעשן תכלה. **"וְאֵת בְּלָעַם בֶּן פְּעֹר הָרְגוּ בְּחֶרֶב"**⁴.

ואיננו מתנהל תחת גורל עיוור. כבר ג' פעמים האתון איננה מתפקדת כמו שצריך, המציאות מורה כי מידת הדין מתוחה נגדו, עליו להבין מכך משהו.

ייסורי האדם וקשייו יכולים להיות מנוף לגדילה, לצמיחה ערכית, לבירור פנימי, לתשובה, לחישוב מסלול מחדש, להשלמה, לכפרה, לקניין של קשר עמוק יותר אל ה'. אך בשביל כך על האדם להיות קשוב להתגלות האלוהית, לנסות להתבונן בענווה ובכנות על ההתרחשות.

אך בלעם לוקח מקל ומכה את אתונו. האם תגובה זו ראויה לאיש רוח? מה יצא לו מכך? אין כאן אלא פורקן של זעם פנימי וכניעה ליצר הרע של הכעס. שום דבר טוב לא יצמח מזה. יתרה מזאת, כל ילד מבין שלא ראוי לצער בעלי חיים. בלעם בדרך לקלל את האומה הכי מוסרית בעולם, ודברים בסיסיים ויסודיים איננו מבין, הליכתו נועדה

"כֵּן זִמָּא אוֹמְרָה אֵיזְהוּ חֶכֶם? הַלּוֹמֵד מִכָּל אֶדָם שְׂנֵאָמֹר: מִכָּל מַלְמַדֵּי הַשְּׂכָלְתִּי כִּי עֲדוּתְךָ שִׁיחָה לִּי"⁵. ומה אפשר ללמוד מאדם רשע כבלעם? תשובה: אין לא להתנהג. אין אצל בלעם השלמה עם ההשגחה האלוהית וכשהמציאות איננה מסתדרת כפי שהוא רוצה הוא מנסה להנדס אותה. כשבאים שליחי בלק הראשונים, ה' אומר לו: **"לֹא תִלָּךְ עִמָּהֶם לֹא תֵאָר אֶת הָעָם כִּי בְרוּךְ הוּא"**. זהו מסר אלוהי ברור שראוי להפנים אודות עם ישראל, ולרסן מתוך כך את תאוות הבצע שלו, אך רוחב נפשו גורם לו לבדוק אולי משהו השתנה, כשמגיעה המשלחת השנייה. אין בו לחלוחית חוסן נפשי והוא מובל על ידי יצרו, **"הרשעים הם ברשות לבם"**⁶ ואין לבם ברשותם. **"וַיִּחַר אֶף אֱלֹקִים כִּי הוֹלֵךְ הוּא וַיִּתְּצֵב מִלֵּאָה ה' בְּדֶרֶךְ לִשְׁטָן לוֹ וְהוּא רָכַב עַל אֲתָנּוֹ"**⁷.

בדרכו אנו מוצאים את בלעם מכה את אתונו בשלושה אירועים סמוכים, כשהיא סוטה מן הדרך, כשרגלו נלחצת בקיר וכשהאתון רובצת תחת בלעם. בלעם נתקל בקשיים, באים עליו יסורין, הדברים אינם מסתדרים כפי שהיה רוצה. במצב הזה מה שהיה עליו לעשות, אילו אמונתו היתה מבוררת, הוא לשאול את עצמו מדוע ה' מייסר אותה, מה הוא רומז לי? מה אני עושה כשורה? איש רוח כבלעם שחז"ל השווו את כישרונו הפוטנציאלי לכשרונו של משה, אמור לדעת כי העולם איננו רצף של מקרים,

1. תהלים קיט 2. אבות ד א 3. בראשית רבה ל"ד
4. במדבר כב 5. במד"ר פרשה י"ד, כ
6. עיין טל חרמון בלק 7. אבות ה יט
8. במדבר כג, כד 9. במדבר לח

13 במסכת

אחר לקבוע בעבורי באיזה כינוי גוף אקרא לו. זוהי כפייה של דיבור ואני מסרב לעשות זאת..." (מובא בהקדמה לספרו "12 כללים לחיים", הוצאת שיבולת).

האומץ של פרופ' פיטרסון לעמוד אל מול המערכת ולהתריס ללא מורא, גרם לרבים בעקבותיו להתחיל לחשוב מחדש על השטף התרבותי שסוחף אותנו. שטף שמבלי משים מגיע גם לילדינו שסופגים אותו מהפלורליזם הכללי המהווה את רוח הזמן. אבל החיידק הרוחני הזה מבלבל דווקא בגלל העובדה שעל פניו, הוא נראה לא מאיים ואפילו ידידותי, רגיש ואכפתי. על איזה חיידק מדובר?

חיידק ה"מה אכפת לך"?

את המאורעות שקדמו לנפילת עם ישראל בשיטים עם בנות מואב מתאר המדרש (ספרי במדבר קלא) כתהליך התדרדרות הדרגתי שראשיתו בחיי רוחה, שלווה ושפע על גבול ארץ ישראל, בערבות מואב, מעבר לירדן יריחו. מכאן, מתהדקים הקשרים עם העמים שמסביב עד שמגיעים לרגע שבו מבקש אדם מישראל לעבור עבירה עם אישה נוכרית.

'אמרה לו: "רצונך שתשתנה יין?" - והוא היה שותה, והיה היין בוער בו, ואומר לה "השמעי לי!" והיא מוציאה דפוס של פעור מתחת פסיקין שלה, ואומרת לו: "רבי, רצונך שאשמע לך?" - השתחוה לזה!" ואומר לה: "וכי לעבודה זרה אני משתחוה?" אמרה לו: "וכי מה אכפת לך?" - אינו אלא שתגלה עצמך לו!'

מכאן אמרו: 'המפער עצמו לבעל פעור הרי זה עבודה'. והיה היין בוער בו, ואומר לה "השמעי לי!" ואומרת לו: "רצונך שאשמע לך?" - הנזר מתורתו של משה, והוא נזר...

החיידק שמרחף באוויר בתקופתנו הוא חיידק ה-"מה אכפת לך?". הרי לעבוד עבודה זרה לא יעלה על הדעת. אבל לשתף פעולה עם רעיונות שנראים כמו גחמות אישיות בלבד, מה בעצם הבעיה? הרי כל אחד יעשה מה שטוב לו, ומה בכך שאשתף פעולה בדבר, גם אם הוא נראה לי חסר היגיון ואפילו מריח לא כל כך טוב...

אלא שברגע שמאבדים את הקואורדינטות, קשה מאוד להציב גבולות גם בתחומים אחרים. ומכאן ועד ההינזרות מתורת משה, הדרך נעשית קצרה מאוד.

החיסון לחיידק הזה הוא באמירה הברורה שדווקא מאוד אכפת לנו. לא מפני שאנחנו לא רגישים ולא אכפתיים אנו מסרבים ליישר קו עם השיח הנוכחי, אלא מפני שמאוד אכפת לנו מעתיד החברה שלנו. מעתיד האנושות. אכפת לנו מערכים שבבסיסם עומדת ההבנה שהחיים אינם מערכת שרירותית של תחושות ורצונות. דווקא כי אכפת לנו מהחיים אנו מבקשים להיות נאמנים למי שהעניק לנו אותם.

כל הסכמה שבשתיקה או ברפיון עם הרוח הזאת - היא ביטוי לכשל חיסוני בפני החיידק. וכל עמידה איתנה, אפילו תהיה קטנה ושקטה, היא חיסון חיוני בפניו והיא חשובה. כי איכפת לנו.

לקבלת דבר תורה יומי בשביל הנשמה מאת ליאור לביא נא לשלוח וואטסאפ למספר 0508529987

לפני כמה שבועות, במסגרת הרצאה במוסד תיכוני תורני מכובד במגזר הציוני-דתי, הקראתי כתבה מתוך העיתונות ובה מתואר כיצד ידוענים ('סלבס') שונים בעולם התרבות האמריקאי, נוהגים להלביש את ילדיהם הקטנים על פי גחמותיהם; בניס לבוש בנות ולהפך. הכותרת שניתנה לכתבה הייתה: "לפני כולם: ההורים המפורסמים שמאפשרים לילדיהם לפרוץ את גבולות המגדר".

דוגמא מייצגת מתוך הכתבה: "הזמרת שחרטה על דגלה את השוויון והקפידה לבעוט בכל הכללים מתחילת הקריירה שלה, מגדלת בדיוק ככה גם את ילדיה, ומתחזקת בית נייטרלי מבחינת מגדר. כמו אימא שלה, גם בתה וילי עושה עם שיערה ובגדיה כל דבר שעולה על רוחה: "אנחנו בית בלי תוויות, וגם בגן דובקים במגדר חופשי. זו קידמה בעיניי", היא אומרת".

לאחר שהצגתי את הדברים, ביקשתי לשמוע מה יש לתלמידים לומר על הלך הרוח התרבותי הנזכר בכתבה. התפתח דיון מעניין שבמסגרתו אחד התלמידים הגדיר את ההגדרה הבאה: "יש שחור, יש לבן ויש אפור. הלבן - חיובי, השחור - שלילי והאפור - באמצע". ניצלתי את הדוגמא הצבעונית ושאלתי בחזרה: ומה לדעתכם ההגדרה של הכתבה הזאת - "שחור", "לבן" או "אפור"? התשובה שקיבלתי הפתיעה אותי: כמעט כולם, ללא יוצא מן הכלל, אמרו שמדובר בתחום ה"אפור". כלומר - לא חיובי ולא שלילי. משהו באמצע. אבל זה לא היה סוף הסיפור, על מנת לאתגר עוד קצת, שאלתי: "ומה לדעתכם על הורה שכדי לחנך את הבן או הבת שלו לערך חשוב, כיבוד הורים למשל, ייתן סטירה על חציית גבול, האם מעשה כזה הוא "שחור", "לבן" או "אפור"? כאן כבר הרגשתי הפתעה של ממש: כמעט כולם ללא יוצא מן הכלל הגדירו מעשה שכזה כ"שחור"... בשלב הזה הבנתי שמהו בחינוך שלנו נמצא בבעיה רצינית.

ביטויי נשמה

הדיון הזה הזכיר לי את הצעת החוק הקנדית המפורסמת C-16 שחוללה סערה בעולם, בעקבות דברים שאמר עליה הפסיכולוג הקנדי פרופ' ג'ורדן פיטרסון. לדברי הצעת החוק, (שאגב - עברה ונחקקה בקיץ לפני כארבע שנים), אם גבר שמזדהה כאישה ידרוש ממך לפנות אליו כאל "היא" או "הם" - עליך למלא את דרישתו. וְלֹא - הפנייה בלשון זכר אל גבר שמזדהה כאישה עלולה להפוך לעבירה שעונש בצידה (העבירה היא שימוש ב"ביטויי שנאה"). להלן כמה מהדברים שאמר פרופ' פיטרסון על הצעת החוק: "יש רק שני מינים ביולוגיים: זכר ונקבה. תיאוריית המגדר היא רעיון, לא עובדה מדעית. דעה, דעה שגויה, ועכשיו היא עומדת להיכנס לתוקף כחוק". "אני צופה שסטודנט או קולגה שיתעקש שאקרא להם בשמות נייטרליים מבחינה מגדרית, או לא נכונים. "היא" או "הוא" או "הם"... אני לא מתכוון לעשות את זה. ממש לא. אני חושב שזה מניפולטיבי ואני לא מכיר בזכותו של אדם

שלושה רגלים

בפרשת בלק אנו נפגשים בבלעם ההולך לקלל ונמצא מברך את עם ישראל.

בדרכו לעם ישראל עובר בלעם כמה וכמה מאורעות שכולם סביב האתון. שלש פעמים האתון 'עושה בעיות' לבלעם והוא מכה אותה עד שמתגלה אליו המלאך. חז"ל מקבילים בין שלוש הפעמים ('רגלים') שמכה בלעם את אתונו לשלושת הרגלים שבהם עולה עם ישראל לירושלים בזמן שבית המקדש קיים. במילים אחרות, ישנה הקבלה בין התנהגות האתון לבין האפיון ההתנהגותי של

האומה הישראלית במצבה האידיאלי. בפעם הראשונה האתון נוטה אל השדה מן הדרך הסלולה - לעם ישראל ישנה נטייה למרחב, חוסר הסתפקות בדרך הסלולה וניסיון בלתי פוסק להכליל ולהיפתח לעולמות חדשים. בפעם השנייה האתון מתעקשת לעבור במשעול הצר בזמן שהמלאך מתגלה לעיניה עד שלווצת את רגלו של בלעם - בעם ישראל יחד עם הנטייה להרחבה ולהכללה ישנה היכולת לרדת לפרטים, להיכנס לכל אותן פינות צרות ודקדוקי הלכה שרגל האדם הגס חשה שם צרות

ולחץ. בפעם השלישית האתון רובצת תחתיה

ואינה מוכנה לזוז למרות אימויו של בלעם - בעם ישראל קיימת מידת העקשנות, 'עם קשה עורף' במשמעות החיובית; היכולת לעמוד על עקרונות ערכיים וחוסר לחיצות. בדרך הקשה לומד בלעם מן המלאך שדרכה של האתון היא הנכונה והיא זו שתנצח בסוף.

לדבר תורה שבועי מצולם ומשוכתב מהרב לונדין ניתן לשלוח הודעת וואטסאפ (!) למספר 0545753771

הסוד של בית הלל

מסופר במסכת עירובין (יג, ב) שההלכה נקבעה כמו בית הלל. ומדוע? "מפני שנוחין ועלובין היו, ושונים [=לומדים] דבריהן ודברי בית שמאי. ולא עוד אלא שמקדימין דברי בית שמאי לדבריהן". איזו דוגמא ניתן להביא לכך שבית הלל היו "שונים דבריהן ודברי בית שמאי"?

הבנת עומק השיטה של החולקים

אחת מהמחלוקות המפורסמות ביותר בין בית הלל לבין בית שמאי, היא בשאלה 'מהי התנוחה שבה יש לקרוא קריאת שמע?' בית שמאי לומדים מהמילים בפסוק "וּבְשִׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ" (דברים ו, ז), שבערב יש לקרוא קריאת שמע בתנוחת שכיבה ובבוקר יש לקרוא קריאת שמע בתנוחת עמידה. אך בית הלל לומדים מהמילים בפסוק "וּבְשִׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ" (שם), שכל אדם רשאי לקרוא כדרכו.

הגמרא אומרת שבית הלל לא רק הסתפקו בפירוש הטעם שלהם, אלא הם טרחו ללמוד ולפרש את הטעם של בית שמאי "בשלמא בית הלל קא מפרשי טעמיהו וטעמא דבית שמאי" (ברכות יא, א). בית הלל רואים ערך בהשקעת מאמץ אינטלקטואלי להבנת ההוכחה של בית שמאי "אם כן, למה נאמר: וּבְשִׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ? - בשעה שבני אדם שוכבים ובשעה שבני אדם עומדים" (שם י, ב). התברר לבית הלל שהמקרא "וּבְשִׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ" אינו מדבר על התנוחה המתאימה לקריאת שמע, אלא על הזמן המתאים לקריאת שמע. בית הלל נהגו תמיד להבין את עומק השיטה החולקת עליהם וטורחים לדון בדבריהם. "כשהיו בית שמאי מביאין ראיה לדבריהם מן התורה ובית הלל מביאין ראיה ממקרא אחר והיו בית הלל דורשין את המקרא של בית שמאי למה בא ולא היה קל בעיניהם" (רש"י עירובין יג, ב ד"ה ושונים דבריהן ודברי בית שמאי). אמנם בית הלל מגיעים למסקנות אחרות מבית שמאי, אך הם מתייחסים בכבוד ובכובד ראש לדבריהם. הגישה המיוחדת של בית הלל שניסו להבין את ההוכחות של בית שמאי, שבאה לידי ביטוי במחלוקת זו לגבי קריאת שמע - מקרינה על כל שאר המחלוקות ביניהם "ושונים דבריהן ודברי בית שמאי".

כאשר מטרת המחלוקת היא התנצחות, כל צד מתמקד בעצמו, בהצגת טיעוניו ומתבצר בעמדתו, אך כאשר מטרת המחלוקת היא בירור האמת, מנסים להבין את הצד השני, מקשיבים לטיעוניו ונפתחים לרעיונות חדשים (ראה: שו"ת חת"ס או"ח סי' ר"ח).

מתי להרפות בויכוח?

מסופר שהתקיים דיון מעניין בין בית הלל ובית שמאי בשאלה 'מה הדין כאשר ראשו ורובו של אדם בתוך הסוכה, אך שולחנו בתוך הבית?' בית שמאי פוסלים אך בית הלל מתירים. בית הלל הביאו מעשה להוכיח את שיטתם: פעם זקני בית שמאי וזקני בית הלל באו לבקר את רבי יוחנן בן החורנית ומצאו שהוא היה יושב ראשו ורובו בתוך הסוכה, אך שולחנו בתוך הבית. וזקני בית שמאי לא אמרו לו דבר. ואם כן, השתיקה כהודאה שכשולחנו בתוך הבית מותר.

סדרת 'האמת והשלום'

נתן קוטלר

אך לבית שמאי היתה גרסה שונה למעשה זה: לא זו בלבד שזקני בית שמאי לא שתקו, אלא שהם אמרו לרבי יוחנן שאם כך היה נוהג, לא קיים מצוות סוכה מימיו (עירובין יג, ב; ברכות יא, א).

מה השיבו בית הלל על הטענה של בית שמאי? בית הלל היו יכולים להמשיך את הויכוח ולטעון שהם היו שם וזקני בית שמאי לא אמרו דבר, אך בית הלל שתקו והרפו מן הויכוח. בית הלל הבינו שויכוח על עובדות אינו מוביל לשום מקום ולכן הם העדיפו להרפות ולהידחות מפני שעה (ראה: רש"י כתובות נז, א ד"ה הא קמ"ל).

ולכן, השתיקה של בית הלל במחלוקת זו מלמדת על האופי של כל המחלוקות שלהם. מטרת המחלוקת של בית הלל לא היתה התנצחות, אלא בירור האמת. ולכן, כאשר המחלוקת מובילה לבירור האמת, הם המשיכו להתווכח, אך כאשר הבינו שהמחלוקת אינה מובילה לבירור האמת, הם הרפו מהויכוח. "וכל הנדחה מפני שעה - שעה עומדת לו" (עירובין שם).

תגובות: gemarabemunah@gmail.com

1. השווה: חידושי הריטב"א עירובין יג, ב: "ולא עוד אלא שמקדימין דברי ב"ש לדברי ב"ה. וכדרך שעשו במשנה זו שהוא מביא שאמרו ב"ה לא כך היה מעשה שהלכו זקני ב"ש וזקני ב"ה הרי שהקדימו בדיבורם זקני ב"ש לזקני ב"ה, ועל דרך זה הלך רבינו הקדוש שהיה מזער הלל שהקדים בכל מקום דברי ב"ש לדברי ב"ה".

עיד לא סדרה?
אחיל ליבה אלף הבאה?

הזדמנות אחרונה לשבו"ש
שבת פרשת מטות-מסעי
בישיבת עטרת ירושלים!
השבת היא גם שבת גיבוש לשיעור א' תשפ"ב

לפרטים והרשמה
ר"מ שבועי ישיבה - אברהם סיידין | 054-440-6926
אלירן - 052-870-1320

שליחת הציבור שלכם

מבית מקור ראשון

רוצים להגיע למאות אלפי בתי אב בציבור הדתי?
איתנו אתם יכולים!

- הפצה שבועית של עלוני פרשת השבוע ופרסום בכל בתי הכנסת ברחבי הארץ
- הדרכת מודעות בבתי הכנסת ובריכוזים דתיים
- דיוור ישייר בכל רחבי הארץ

לרשותו תאג' ממוחשב של כל כתי הכנסת כולל רשימת נכאים והפצה מחוקקת לפי קהל היעד

הפקות מיוחדות:
ניצוב, קדם דפוס ודפוס איסוף וניסוף מוצרים בניילון לפי הזמנה, הידוק בסיכות הכנסת איסורטים לעלונים

לפרטים:
052-8908518 יוסי
0528908518@gmail.com

התאמה של הטון והסגנון בנישואין

הקשר הנשמתי - הערכים, הרצונות וכו' - בין בני זוג בנישואין, מתאפשר אך ורק על ידי תקשורת נכונה. מכיוון שבכל אדם, קיים מבט סובייקטיבי על המציאות, התקשורת נעשית מורכבת ונוצרים מצבים של חוסר הבנה, פגיעויות, כעסים וכד'. (זה קורה במערכות יחסים בכלל, אלא שבזוגיות, עלולים להגיע לסבל וחלילה לגירושין והכאב של פירוק משפחה, גדול מנשוא).

במאמר זה, אתייחס לטון ולסגנון שקיימים בתקשורת ולא למילים הנאמרות.

הטון וסגנון האמירה, הם שנותנים את המשמעות השונה וההפוכה לתוכן הדברים. למשל המשפט "מה את מחליטה לעשות עכשיו" יכול להישמע כשאלה מתעניינת שבסופה סימן שאלה. לעומת זאת סימן קריאה בסוף המשפט עשוי לבטא פקודה, לעג או ציניות וכד'.

המורכבות גדולה כל כך, מפני שיש השפעות רבות שיוצרות את אופי התקשורת:

קיימת השפעה בסגנון דיבור בין איש לאשה, בין סגנון הגיוני לרגשי, חיובי או שלילי, סגנון וטון שמביאים מבית ההורים, סגנון כשל בית הדין - שיפוט וקביעה, סגנון וטון של כבוד, זהירות, ציניות, התנשאות, ביקורתיות, האשמות, מבחן, סגנון וטון הורי או ילדותי, מנצח או מפסיד, מפקד או מתנצל, מרחם ודואג, איפוק מוגזם או חוסר יכולת איפוק והכלה ועוד ועוד.

במה שמניתי לעיל, ישנם לרוב כמה סוגים אצל
אדם אחד. **כל אדם מורכב מחלקי נפש רבים ויש**

יצורך לתת מקום נכון לכל חלק, כך שנוצרת אישיות מאוזנת. יש פעמים שצריך לבטא רחמים, כבוד והערכה, זהירות, שיפוט וכן הלאה. חשוב לדבוק שכל חלק יקבל נוכחות בזמן ובמקום המתאים והנכון.

ששיריה סיפרה שכאשר ביטאה בפני בעלה שנעלבה מחברתה, הוא הגיב בהיגיון ובטון שמכותי שאין ממה להיעלב והצדיק את חברתה. כך יצא ששיריה הרגישה ריחוק וכעס כלפי בעלה.

בדרך כלל בני זוג מנוגדים בתכונותיהם. המפגש ביניהם יוצר ניגודים מפני שחלקים נפשיים של אחד, מקבלים נוכחות, וגורמים לחלקים של השני להגיב באופן אוטומאטי. לדוגמא, חנן וחנה נשואים כשבוע שנים ולהם שלושה ילדים. חנה מאד רגשנית ולעיתים תגובותיה אינן נשלטות. לעומתה, חנן נראה קר וסגור, מאופק ומדבר מתוך היגיון צרוף. כשהיא מגיבה בחוסר שליטה, הוא נסגר ומדבר מתוך היגיון, בטון וסגנון שאינו מתואם עם רגשותיה. היא מפרשת אותו כחסר רגש שלא איכפת לו ממנה, מה שגורם לה לבטא רגשות קשים. הוא נבהל ומסתגר יותר וחושש מהסלמה, כך שהוא מתנתק על ידי עזיבת המקום, מה שגורם לה להגיב באופן קשה יותר, כדי לנסות להחזיר אותו אליה, בבכי, בצעקות, או במילים קשות ואפילו איום בגירושין. זהו מעגל שמסלים את עצמו והם נותרים פצועים וכואבים. **לשניהם יש כוונות חיוביות:** היא רוצה שיבין וירגיש אותה גם בחוסר השליטה שלה והוא פוחד ומנסה

המשך המאמר של הרב אבינר מעמוד 8<

אלא הוא יצר אותם. ההסבר הבהיר ביותר הוא, 'שד' קובע את המטרה, אך האמצעים הם בידי הבחירה החופשית של האדם, כדברי מרן הרב קוק בעין איה שבת לגבי ועשית מעקה לגגך. פילוג הממלכה, היה האסון הכי גדול עד לחורבן בית ראשון, והוא נגרם מפני שרחבעם סירב להקשיב בענווה אל העם. אבל כתוב שהסיבה היתה מאת ד'. אכן עוד לפני שזה קרה, כבר הודיע הנביא אחיה השילוני, שיהיה פילוג, בין שאנו מבינים למה, בין שאיננו מבינים. כך, על מאורעות היסטוריים רבים יש לומר: מאת ד' היתה זאת, היא נפלאת בעינינו.

באשר לשאלה הנפוצה: האם נאמר את התפילה לשלום המדינה? ודאי. מה אשמה המדינה. הפירוש של מדינה, היא ארץ תחת שלטון עם. זו מצוה גדולה וברכה גדולה. אשרינו שאיננו תחת שלטון טורקים או בריטים, ובגלות סטלין או היטלר. אלא יש מי שמאוכזב מהממשלה, התוהה אם לומר: "שלח אורך ואמתך לראשיה, שריה ויועציה, ותקנם בעצה טובה מלפניך". אדרבה, מי שחושב שהם מנהיגים חשוכים, צריך לומר פעמיים תפילה זו, למען יזכו לאורה.

“לרסן” אותה, כדי שתירגע. חנן למד בפגישה שבזמן שחנה נמצאת ברגשנות יתר, הוא ינכיח את החלק החומל והמכיל שלו. זה ימלא את הצורך הנפשי שלה, היא תירגע ותוכל להיות קשובה לחלק ההגייוני שלו. חנה למדה שהיא צריכה להנכיח את החלק האחראי והמאופק יותר, כך שחנן יהיה פנוי להקשיב ולהכיל את רגשותיה. כיצד זה נעשה?

כשיש מציאות חוויתית מסוימת, כל אחד יראה ותחילה לנגד עיניו, את הנחת היסוד **שיש לכל אחד כוונה חיובית**. אח"כ ישאל את עצמו: "איזה חלק נפשי מתוכי, כדאי לבטא, כך שיתאים לסיטואציה הקיימת. אם חנן היה מבטא **רגש מול הרגש** של חנה, היה נוצר איזון, השלמה ורגיעה.

לפני שבני הזוג נפגשים, חשוב שיתכוננו וירגישו שהם נפגשים עם נשמה אוהבת ואהובה ושיש לכל אחד כוונות חיוביות ורצון לחיות באהבה. לכן הטון והסגנון יהיה של שיתוף, כבוד, שוויון, ערך, הכרת הטוב ועוד. תחושה שכשנפגשים, מדברים בשפה חדשה. זו שפה בפני עצמה יש ללמוד אותה היטב. רק כך יבינו זה את זה, ירגישו את החיבור הנשמתי והאושר והשלום יהיו מנת חלקם.

*יועצת אישית זוגית ומדריכת כלות
לתגובות ולשאולות וכן להצעת נושאים
המעניינים אתכם -
esteravr@gmail.com
אמרים נוספים בנושא זוגיות ניתן למצוא
באתר מכון מאיר <

עצלות מוחין *

גדלות מוחין היא מצב של פתיחות ואהבה עמוקים כלפי הכול. זהו כושר לראיית המהות ופלא הקיום של כל דבר. ראייה שאין לתרגם אותה לעולם למושגים שכליים בלבד ויפה לה באמת השירה והתפילה. העולם אינו נתפס על דרך של ניגודים הסותרים ומבטלים זה את זה אלא כחלקים שונים של השלם. כל סתירה וניגוד הם לאמיתו של דבר השלמה ואיזון. השכל הגבוה תמיד "נושא הפכים", הוא מסוגל לקלוט שהפכים שייכים לאחדות והם אפילו חיוניים לה. ראיית השלם עושה שלום. כל ההפכים מתכללים זה בזה, כך נולד יופי עליון. שכל גבוה, גאוני, מקודש, שהוא מיזוג מוח ולב יחדיו, החי בשלום עם הבריאה ועם עצמו... שכל כזה הוא מקור ברכה לעצמו ולעולם. כי לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה אלא השלום. ואין שלום אלא במי שראייתו שלמה, אוהבת. כאשר אהבה זו תהיה במילואה אצל בני האדם היא תשפיע על הטבע כולו ותשכין שלום גם בתוכו...

*מתוך הספר "מבשרי אחזה אלוק" מאת ר' אריה יעקב לייב.

תומר דבורה

פירוש בהיר ומעמיק
על ספר תומר דבורה
לרבי משה קורדובירו
(הרמ"ק).
נלקט ונערך על ידי
הרב אהרן קליינשפיז
מתוך שיעורי הרב
שלמה אבינר.

344 עמ', כ. קשה

ניתן להזמין בטלפון: 02-9973168
או באתר **החדש**: www.ChavaBooks.co.il

ניתן להשיג את כל ספרי ההוצאה
ב'דני ספרים' רח' אבן ישראל 3 ירושלים

מאירי

עלון ערוץ מאירי להורים ולילדים
פרשת בלק תשפ"א

- אין אדם חסר-אונים יותר ממי שנשבר לו חצי ארטיק בפה...
- מה עושה עכבר שחטא? מחילה...
- למה דבורה מגיעה לבריכה? כי היא הולכת לצוף...

פרשה מאירה

פיו ולבו שווים

בלק מלך מואב רצה לפגוע בישראל באמצעי מיוחד: על ידי הפה. הפה של עם ישראל הוא פה קדוש של תורה ותפלה, ולכן בלק חשב להשתמש דוקא בכוחו של הפה כדי לפגוע בעם ישראל. בלק קרא לבלעם הרשע שימלל את ישראל בפיו.

אבל הקדוש ברוך הוא לא הסכים שימללו את בניו ויפגעו בהם. לכן הוא שם בפיו של בלקם ברכות ושבחים רבים. כל כך טובים היו הדברים שיצאו מפיו של בלקם, עד שבלק ספק את כפיו וגרש אותו למקומו בבשת פנים...

מכאן אנחנו למדים כמה חזק וחשוב הפה של הפה שלנו! בכוחו לחולל דברים רעים וטובים ועלינו לשים לב למה שיוצא מהפה.

חז"ל למדו אותנו דבר נוסף: בלקם אמנם ברח את ישראל, אבל בסוף הצליח להחטיא את ישראל בחטא נורא, מפני שכננתו של בלקם לא באמת הייתה לכך. בלקם אמנם ברח את ישראל, אבל בלבו ובכננתו הייתה שנאה גדולה והוא רצה רק לקלל.

כמה חשוב שפינו ולבנו יהיו שווים, שהכננה של הלב שלנו תהיה טובה וטהורה, ואז גם מה שיוצא מפיו יהיה לטובה ולברכה!

שאלות בפרשה

1. מי היה מלך מואב?
2. מה היה שמו של אביו של בלקם?
3. מניין לומדים ש"בדרך שבה אדם רוצה לילך מוליכים אותו"?
4. הסבירו את הפסוק: "לא איש א-ל ויכזב, וכן אדם ויתנחם"
5. "מה אקוב לא קבה א-ל" - מה פירוש הפעולה "לקוב"?
6. כמה מזבחות בנה בלק בכל פעם?
7. איזו ברכה מברכות בלקם יש שנוהגים לומר לפני שחרית?
8. בזכות מי נעצרה המאפה בסוף הפרשה?

חידת חדגא:

איזה קשר ניתן למצוא בין פרשת 'בלק' לפרשת 'מסעי'?

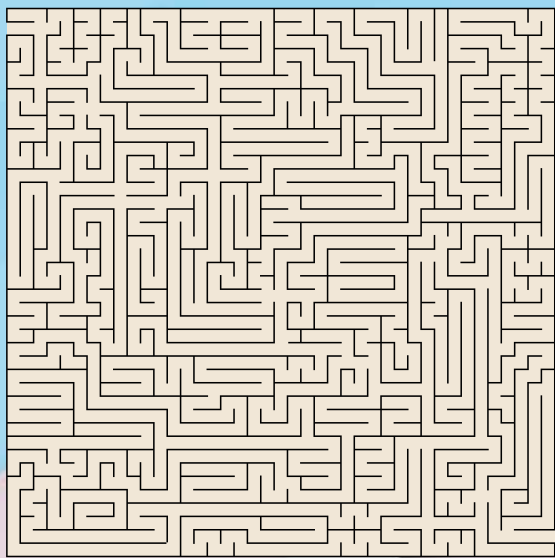

חידת פולקע:

מלאך של רחמים שהוא שטן?! הסבירו!

בדרך לבית המקדש מבוך ליי"ץ בתמוז

תמונות בפרשה

מצאו למה רומזות התמונות, מתוך הפרשה!

בת שבע

הרב שלמה אבינר

בת שש.
אוריה החתי ספן לי שחוטאי השריון קשורים בכך נגלו של גלית. מיד פתחתי את השריון, שלפתי את החרב וערכתי את ראשו^[4].
אבל עכשיו הגיע הזמן שבת שבע תחזר אלי.

בלולאות השריון מכל צד, ואיני יודע כיצד לשחררה. בנוסף, לידו עומד נושא הפגן שלי^[3] והוא ודאי לא יעזר לי לעשות דבר. להפתעתי הוא נגש אלי והציג את עצמו: - "שמי אוריה החתי. אם תתן לי להנשא לבת ישראל, אגלה לך איך משחררים את החרב. מה דעתך?"
זו בקשה נוראה ואימה. אבל גורלו של כל עם ישראל מוטל על כך הפאזנים.
היה לי שביר של שניה להחליט, והספקתי. אז היה טעות? עמדתי בהבטחת, ואחרי שהתגבר נתתי לו אותה, ילדה קטנה

ערב אחד כאשר עליתי לגג ביתי, ראיתי על גג הבית מסוף, ילדה בת שש או שמונה. הכרתי אותה, זו בת שבע בת אליעזר^[1]. שומחתי מאד. אני מכיר אותה היטב. היא מיעדת לי מושבת ימי בראשית, אלא שאוריה החתי גנב אותה מקוני. מעשה שהיה כך היה: כאשר בחסדי ד' פגעתי בגלית במצחו^[2] הוא נפל המום. עוד כמה שניות הוא יתעורר, ועלי להרג אותו לפני כן במקוה הברכה.
יש לי רק אפשרות אחת, והיא: לקחת את חרבו ולחתך את ראשו. אבל החרב סגורה

1. שמואל ב יא ב-ג.
2. שמואל א יז מט-נ.
3. שם שם מא.
4. מעשה אוריה החתי: מדרש מובא בפירוש מהר"ם אלשיך לשמואל ב יג. ובפירוש של רבי שמואל לינאדו לשמואל א יז ג. ובפירוש הר"ף על עין יעקב, סנהדרין קא א. ילקוט מעם לועז שמואל א יז ג. שמואל ב יא ג. ועין מגילת דויד 18.

